

Beslut

efter kvalitetsgranskning av Rektorns arbete för
rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasie-
skolan vid Hultsfreds gymnasium, gymnasieen-
het 1, i Hultsfreds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Hultsfreds gymnasium, gymnasieenhet 1 avseende verksamhetens kvalitet inom Rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska kvaliteten i rektorns styrning och ledning för att skapa långsiktiga förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning i ämnen med och utan nationella prov.

Granskningen avgränsas till rektorns arbete för en rättvisande och likvärdig betygssättning i relation till bland annat lärares arbete inom den aktuella gymnasieskolan. I denna granskning ingår inte att bedöma lärarnas arbete med att planera och genomföra undervisningen samt kontinuerligt bedöma elevers prestationer, så att de vid tidpunkten för betygssättningen har underlag för en allsidig bedömning och rättvisande betygssättning. Granskningen inriktas mot högskoleförberedande program med anledning av att betyg som urvalsinstrument för vidare utbildning står i fokus.

Granskningen omfattar 30 skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala skolor. Skolinspektionen har genomfört intervjuer med skolenhetens rektor samt lärare. Intervjuerna genomfördes den 9 och 10 november 2022 av utredarna Tomas Karlsson och David Carvajal. Intervjuerna har sammanställts i ett protokoll som kommunicerats med huvudmannen. Protokollet, tillsammans med inkommen dokumentation, ligger till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla skolenheter som ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras under våren 2023.

Fakta om verksamheten:

Hultsfreds gymnasium, gymnasieenhet 1 är en skolenhet belägen i Hultsfreds kommun. Huvudman är Hultsfreds kommun. Skolan har cirka 233 elever, varav 62 elever på högskoleförberedande program. Denna granskning omfattar naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet. Skolan har valts ut utifrån att den statistiskt visat ihållande avvikelser i betygssättning i förhållande till resultaten på de nationella proven mellan läsåren 2014/15 och 2018/19.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 1. På varje område bedöms om skolan/verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar

anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Hultsfreds gymnasium, gymnasieenhet 1, i följande utsträckning:

Rektorns förklaringar om vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen

Skolinspektionen bedömer att rektorn i *låg utsträckning* kan förklara vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

- Rektorn behöver utveckla skolans arbete med att identifiera avvikelser betygssättning samt säkerställa betygens likvärdighet i relation till jämförbara skolor och till riket.
- Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera och problematisera betygsavvikelser för att ta reda på om avvikelserna är motiverade eller inte.

Rektorns arbete med att se till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen

Skolinspektionen bedömer att rektorn i *låg utsträckning* ser till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver identifiera och genomföra relevanta insatser utifrån en fördjupad analys av avvikelser i betygssättningen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2023-08-17 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 2) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:581) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område

Rektorns förklaringar om vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen

I detta område granskas rektorns inblick i användningen av nationella prov och bedömningsstöd samt rektorns analys samt problematisering av betygsavvikelser.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn kan i *låg utsträckning* förklara vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn skapat förutsättningar för likvärdighetsdiskussioner inom skolan, men att rektorn inte följer upp likvärdighetsarbetet i tillräcklig utsträckning, samt att det saknas externa kontakter för att stärka likvärdighetsarbetet. Vidare visar granskningen att rektorn har viss inblick i användandet av nationella prov och att rektorn ger lärarna förutsättningar i form av tid för att skapa samsyn kring hur de särskilt ska beakta de nationella proven. Granskningen visar också att lärare i begränsad utsträckning använder bedömningsstöd, och huvudsakligen använder sig av andra sätt för att kalibrera sin betygssättning. Vidare framgår av granskningen att rektorn till viss del analyserar avvikelser utifrån olika perspektiv, men att rektorns förklaring till återkommande avvikelser över tid är bristfällig. Granskningen visar även att rektorns analys är begränsad avseende hur utvecklingen sett ut över en längre tid, i synnerhet avseende nationella jämförelser mellan skolenhetens resultat på nationella prov och kursbetyg. Det framgår av granskningen att rektorn inte systematiskt analyserar de betygsavvikelser som funnits över tid för att ta reda

på om avvikelserna är motiverade eller inte. Vidare visar granskningen att rektorn inte använder lärarnas förklaringar till avvikelser mellan resultat på nationella prov och kursbetyg som underlag för en egen fördjupad analys för att förklara avvikelserna. Granskningen visar också att rektorns förklaringar till de avvikelser Skolinspektionen hänvisar till inte problematiseras utifrån aktuell forskning.

Rektorns organisation för möjliggörande av likvärdighetsdiskussioner

Granskningen visar att rektorn skapat förutsättningar för likvärdighetsdiskussioner inom skolan, främst genom mötestider för lärares ämneslag, men att rektorn inte följer upp likvärdighetsarbetet i tillräcklig utsträckning, samt att rektorn inte ordnat med strukturerade externa kontakter för likvärdighetsarbetet. Av intervjuer med rektor, lärare samt inkommen dokumentation framgår att skolans lärare är organiserade i programarbetslag och programövergripande ämneslag och att likvärdighetsdiskussioner främst sker inom ramen för lärarnas ämneslag. Lärarna berättar att de regelbundet diskuterar bedömningar med sina kollegor i ämneslagens veckovisa möten, och att de brukar dela med sig av mötesanteckningar från dessa möten till rektorn, men att rektorn sällan ger återkoppling på dessa mötesanteckningar. Rektor medverkar dock vid gemensamma arbetsplatsträffar och regelbundet återkommande programarbetslagsträffar där frågor rörande betygssättning ibland diskuteras i samband med terminsavslutning och terminsstart. Det framgår också att förstelärare har i uppdrag att arbeta med likvärdighet i bedömningar, dock inte utifrån att avvikelser identifierats. Vidare framgår av intervju med rektorn och lärarna att det saknas utbyte för likvärdighetsdiskussioner med andra skolor.

Rektorns inblick i användningen av nationella prov och bedömningsstöd

Granskningen visar att rektorn har viss inblick i användandet av nationella prov och ger lärare förutsättningar i form av tid för att skapa samsyn kring hur de särskilt beaktar de nationella proven. Av intervju med rektorn och lärarna framgår att rektorn avsatt tid för lärarna för sambedömningar av nationella prov enligt lärarnas önskemål och att tidmängden lärarna får för sambedömning varierar mellan ämneslagen. Rektor säger att lärarnas möjlighet till att få undervisningsfri tid för sambedömning inte är schemalagd på förhand, utan beror på vilka önskemål lärarna har och varierar mellan terminerna. Därför har rektorn inte schemalagt sambedömningstiden på förhand. Rektor har inte gett uttryckliga instruktioner om att lärarna ska avsätta tid i ämneslagen för sambedömning, men säger att hen utgår från att lärarna använder avsatt tid i ämneslag för att göra sambedömningar. Rektor säger också att hen har påpekat för lärarna att de särskilt ska beakta resultaten på nationella prov och utgår från att lärarna för diskussioner om hur de ska tolka bestämmelsen. Rektor har uttryckligen sagt till lärarna att resultatet på nationella prov ska utgöra en väsentlig del av betyget i ämnen där nationella prov genomförs. Vi-

dare framgår att rektorn tar del av resultat på nationella prov som lärarna rapporterar in. Lärarna säger att de i ämneslagen fört både bedömningsdiskussioner och diskussioner om hur de särskilt ska tolka skrivelsen att särskilt beakta resultatet på nationella prov. Emellertid framgår att de inte på ett strukturerat sätt gett rektorn återkoppling på hur dessa diskussioner förts eller hur lärarna tolkat bestämmelsen att särskilt beakta resultaten på nationella prov. Rektorn kan inte tydligt redogöra för huruvida lärarna uppnått en samsyn kring hur de ska särskilt beakta nationella prov eller vad denna samsyn i så fall innehåller.

Vidare visar granskningen att lärare i vissa ämnen utan nationella prov i begränsad utsträckning använder bedömningsstöd, men att de huvudsakligen använder sig av andra sätt för att kalibrera sin betygssättning och nå samsyn. Det framgår av intervju med rektorn och lärarna att lärare som så önskar har tillgång till bedömningsstöd, rektorn kan dock inte i intervju redogöra för i vilken utsträckning lärarna använder sig av bedömningsstöd. Lärarna uppger att det är upp till varje lärare och ämneslag att använda bedömningsstöd. Det framgår att lärarna använder bedömningsstöd i vissa ämnen, men att de företrädesvis använder matriser med Skolverkets betygskriterier för att konstruera prov, samt planera och bedriva undervisning.

Rektorns analys av betygsavvikelser över tid

Granskningen visar att rektorn till viss del analyserar avvikelser utifrån olika perspektiv, men att rektorns analys som förklarar återkommande avvikelser över tid är bristfällig. Av intervju med rektorn och lärarna samt inkommen dokumentation framgår att rektorn bland annat använder statistik kring elevers tidigare meritvärden från grundskola, betygsfördelning mellan män och kvinnor på olika kurser, samt betygsfördelning i kurser på olika program på skolan som underlag för sin analys. Rektorn har identifierat vissa avvikelser, men det rör sig huvudsakligen om antingen avvikelser i enskilda lärares betygssättning eller avvikelser i förhållande till förväntade resultat utifrån elevernas betyg från grundskolan. Rektorn har även noterat olikheter i betygsfördelning mellan män och kvinnor i vissa ämnen. De jämförande analyser som görs sker inom ramen för skolenheten, eller skolans olika skolenheter. Vidare säger rektorn att det på grund av att vissa klasser på skolenheten har under 10 elever som skriver nationella prov vilket gör att underlaget är för begränsat för att synas i den jämförande statistiken. Enligt rektorn görs enbart regelbundet nationella jämförelser mellan betygen på generell nivå på högskoleförberedande program. Rektorn använder emellertid lärarnas inrapporteringar av bedömningar av elevernas progression vid fasta tidpunkter under terminerna för att söka efter avvikelser i enskilda lärares bedömningar. Rektorn har då påtalat detta med berörda lärare för att ta reda på vad avvikelserna berott på.

Granskningen visar även att rektorns analys är begränsad avseende hur utvecklingen sett ut över en längre tid, i synnerhet avseende nationella jämförelser mellan skolenhetens resultat på nationella prov och kursbetyg. Rektorn uppger att hen

inte systematiskt undersökt avvikelser mellan kursbetyg och resultat på nationella prov, och därför heller inte undersökt dessa avvikelser över tid. De jämförelser som gjorts över tid har enligt rektorn inte varit fokuserade på att identifiera avvikelser, utan rört lärarnas formativa bedömningar och elevernas progression. Det framgår att rektorn i sina jämförande analyser av betygen, samt i sina jämförelser mellan program och mellan olika elevgrupper inte fokuserat på hur avvikelserna sett ut över tid.

Rektorns problematisering av ihållande avvikelser

Granskningen visar att rektorn inte systematiskt analyserar eller ifrågasätter de betygsavvikelser som funnits över tid för att ta reda om avvikelserna är motiverade eller inte. Det framgår av intervjuer med rektorn och lärarna att rektorn identifierar vissa avvikelser i enskilda lärares betygssättning, men att rektorn inte på ett strukturerat sätt identifierar avvikelser mellan resultat på nationella prov och kursbetyg. Exempelvis berättar både rektorn och lärarna att lärarlaget i ämnet engelska valt att avstå från att beakta ett delmoment på nationella provet i kursen engelska 6, då de bedömt detta moment som missvisande i förhållande till deras tolkning av ämnets kursplan. I rektors analys av återkommande avvikelser fokuserar emellertid rektorn mer på elevers progression än avvikelser i betygssättning, utifrån att lärare använder nationella prov som ett formativt led i bedömningen. I intervju berättar rektorn att hen genom samtal med lärarna efterfrågar vad avvikelser beror på och att hen generellt tycker att lärarnas motiveringar till avvikelser mellan resultat på nationella prov och kursbetyg som då anges är rimliga. Rektorn säger att hen inte heller på ett strukturerat sätt genomfört egna analyser av avvikelser mellan resultat på nationella prov och kursbetyg. Rektorn har därför inte på ett strukturerat sätt undersökt möjliga fördjupande förklaringar, om det inte rört sig om en skillnad med mer än ett betygssteg mellan resultat på nationella prov och kursbetyg. Generellt kan avvikelserna enligt rektorn förklaras med att elever som misslyckats på något moment på nationella prov istället visat sina kunskaper på annat sätt i undervisningen, och därför har betyget blivit högre vid en sammantagen bedömning vid kursens slut.

Vidare visar granskningen att rektorn inte använder lärarnas förklaringar till avvikelser mellan resultat på nationella prov och kursbetyg som underlag för en egen fördjupad analys i syfte att med stöd av andra underlag problematisera förklaringarna till avvikelserna. Enligt rektorn hänger god undervisning och höga betyg ihop och rektorn säger att hen undersöker rimligheten i betygen utifrån sin kunskap om vad som sker i klassrummen och att de nationella proven, även om de enligt rektorn är den viktigaste komponenten, inte utgör hela underlaget för lärarnas betyg.

Det framgår att rektorns och lärarnas förklaringar till de avvikelser Skolinspektionen hänvisar till inte problematiseras utifrån aktuell forskning. Sammantaget utgår rektors förklaringar från den egna skolan och i sina förklaringar saknar rektorn

kalibrerande jämförelser gentemot nationella snitt. Enligt lärarna och rektorn förekommer inga påtryckningar från vare sig vårdnadshavare eller huvudman gällande lärarnas betygssättning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver utveckla skolans arbete med att identifiera avvikelser betygssättning samt säkerställa betygens likvärdighet i relation till jämförbara skolor och till riket.
- Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera och problematisera betygsavvikelser för att ta reda på om avvikelserna är motiverade eller inte.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn visserligen har möjliggjort för lärarna att bedriva likvärdighetsdiskussioner inom skolenheten, men det framgår att det saknas ändamålsenliga och tydliga rutiner specifikt för att identifiera avvikelser i betygssättningen. Det framgår också att det saknas strukturer för att stärka lärarnas arbete med likvärdig betygssättning utanför ramen för de egna lärarlagen genom externa kontakter. Granskningen visar också att rektorn inte genomför en analys som tydligt identifierar avvikelser i betygssättning utanför enskilda lärares betygssättning. Det framgår att rektorns analys bygger på de förklaringar som lärarna ger men att rektorn inte till fullo följer upp likvärdighetsdiskussionerna i lärarnas ämneslag. Granskningen visar visserligen att rektorn i stor utsträckning använder lärarnas kunskaper och erfarenheter för att diskutera betygssättning i enskilda fall, men då rektorn saknar jämförelser med fokus på avvikelser i en nationell kontext kan dessa erfarenheter endast till viss del användas. För att rektorn ska kunna granska rimligheten i lärarnas förklaringar till avvikelserna behöver rektorn ha jämförande analyser med fokus på avvikelser över tid. Utan sådana jämförelser blir det svårt för rektorn att skilja ut om det finns dolda faktorer som påverkar likvärdigheten internt på skolenheten, samt hur likvärdigheten i lärarnas betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv förhåller sig till en nationell kontext.

Av skollagen 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Enligt 15 kap. 25 a § skollagen ska, vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov, elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultatet på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Enligt 4 kap. 4 § skollagen ska planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen genomföras på skolenhetsnivå under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs. Av

läroplanen framgår vidare att det är rektorn som ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.¹

Enligt Skolverkets Allmänna råd för betyg och provning behöver rektorn kunna analysera om det finns avvikelser mellan till exempel betyg och nationella provbetyg i olika undervisningsgrupper. Rektorn behöver också analysera betygsfördelningen mellan olika elevgrupper i ämnen där det inte finns nationella prov. Om avvikelser eller skillnader förekommer behöver rektorn undersöka om dessa är motiverade eller inte. Rektorn behöver vara särskilt uppmärksam på återkommande mönster.²

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla skolans arbete med att identifiera avvikelser i betygssättning, samt säkerställa betygens likvärdighet i relation till jämförbara skolor och till riket. Rektorn behöver också utveckla arbetet med att analysera och problematisera betygsavvikelser för att ta reda på om avvikelserna är motiverade eller inte.

Rektorns arbete med att se till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen

I detta område granskas rektorns arbete med att initiera relevanta och långsiktiga insatser samt rektorns ansvar för att insatserna är väl förankrade i organisationen.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn ser i *låg utsträckning* till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn inte initierat några relevanta och långsiktiga åtgärder kopplade till en analys av skolenhetens avvikelser. Det framgår av granskningen att de insatser som genomförs på gruppnivå i syfte att stärka likvärdigheten i lärarnas betygssättning och minska avvikelser i övrigt är generella, och inte grundar sig i identifierade avvikelser. Då beskrivna generella insatser inte är kopplade till identifierade betygsavvikelser går det inte heller att bedöma om rektorn tar ansvar för att sådana insatser är väl förankrade i organisationen.

¹ Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplanen för gymnasieskolan (Lgy 11), 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar

² Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2022:417) *Betyg och provning*, s. 48.

Initiera relevanta och långsiktiga åtgärder

Granskningen visar att rektorn inte initierat några relevanta och långsiktiga åtgärder kopplade till en analys av skolenhetens avvikelser. Av intervju med rektorn och lärarna framgår att rektorn genomför enstaka insatser i arbetet för rättvisa och likvärdiga betyg, framförallt då rektorn uppmärksammat avvikelser i enskilda lärares betygssättning men att rektorn inte initierat några specifika insatser kopplat specifikt till de avvikelser som Skolinspektionen hänvisar till. Enligt rektorn har inga insatser satts in på gruppnivå med anledning av att avvikelser identifierats.

Emellertid har vissa insatser gjorts inom området bedömning och betygssättning. Exempelvis har rektorn via huvudmannen sett till att vissa fortbildningsinsatser rörande formativ bedömning genomförts. Rektorn har även gett en förstelärare i uppdrag att utveckla arbetet med likvärdighet i bedömningar utifrån de samlade resultatanalyser som gjorts inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Det framgår emellertid av intervju med rektorn att dessa insatser inte initieras med anledning av att man identifierat avvikelser i betygssättningen. Då syftet med dessa insatser inte specifikt är att komma till rätta med avvikelser i betygssättningen saknas även konkreta och mätbara mål som kan utvärderas så att man ser om insatserna leder till minskade avvikelser i betygssättningen. Rektorn uppger att insatser för att stärka likvärdigheten i lärarnas bedömningar inte specifikt utgått från en analys där avvikelser identifierats. Därför har man heller inte kunnat mäta vilken effekt insatserna haft för likvärdigheten i lärarnas betygssättning. Rektorn uppger dock att insatserna lett till att lärarna i högre grad diskuterat likvärdighet i bedömningar, men att insatsernas effekt enbart utvärderats genom medarbetarenkäter.

Då det saknas behovsanpassade insatser, specifikt framtagna för att komma till rätta med avvikelser på gruppnivå, bedömer Skolinspektionen att det även saknas långsiktighet i arbetet med att komma till rätta med avvikelser i betygssättningen. I och med att beskrivna insatser inte är kopplade till betygsavvikelser går det inte att bedöma om rektorn tar ansvar för att sådana insatser är väl förankrade i organisationen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver identifiera och genomföra relevanta insatser utifrån en fördjupad analys av avvikelser i betygssättningen.

Granskningen visar att det saknas relevanta och långsiktiga insatser för att stärka likvärdigheten i betygssättningen avseende avvikelser mellan resultat på nationella prov och kursbetyg. Vidare visar granskningen att det visserligen genomförs vissa insatser men att dessa inte grundar sig i en analys av avvikelser.

Av 4 kap. 4 § skollagen framgår att planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras på skolenhetsnivå under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs. Enligt 4 kap. 5 § skollagen ska inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Av läroplanen framgår vidare att det är rektorn som ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.³

Enligt Skolverkets Allmänna råd betyg och provning bör rektorn tillsammans med lärarna följa upp betyg inom skolenheten så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga betyg. Utifrån vad uppföljningen av betygen och betygssättningen visar kan rektorn behöva sätta in olika insatser. Det kan handla om att se över hur arbetet med betygssättning är organiserat eller att vid behov säkerställa att lärare får kompetensutveckling så att betygen sätts i enlighet med författningarna. Det kan även handla om att säkerställa att lärare har fått möjligheter att samråda med andra lärare vid tveksamheter om hur en elevs resultat på ett nationellt prov särskilt har beaktats vid betygssättningen.⁴

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utifrån en mer fördjupad analys ser till att relevanta insatser genomförs i syfte att minska de konstaterade betygsavvikelserna. Insatserna behöver relateras till tidigare genomförda insatser och deras effekter samt koordineras med huvudmannen eventuella insatser. För att insatserna ska få avsedd effekt behöver rektorn skapa delaktighet hos lärarna och se till att insatserna får ett reellt genomslag i deras arbete. Rektorn behöver också formulera tydliga mål och förväntade effekter för de insatser som beslutats och sedan kontinuerligt följa upp dem.

³ Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar

⁴ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2022:417) *Betyg och provning*, s. 48.

På Skolinspektionens vägnar

X Ingrid Jacobsson

Beslutsfattare
Signerat av: Ingrid Jacobsson

X Tomas Karlsson

Föredragande
Signerat av: Tomas Karlsson

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredaren David Carvajal deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
[Rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/om-skolinspektionen/om-utredningarna/om-utredningarna-i-gymnasieskolan)

Bilaga 1: Författningsstöd

Enligt skollagen **3 kap. 14 § skollagen** ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Enligt förarbetena till skollagen (**prop. 2009/10:165 s 229**) innebär detta ansvar att se till att skolans eller verksamhetens lärare dels är väl förtrogna med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Enligt **4 kap. 3 § skollagen** ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av **4 kap. 4 § skollagen** framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt **4 kap. 5 § skollagen** ska inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Av **15 kap. 25 a § skollagen** framgår att vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Lärare ska enligt gymnasieskolans läroplan (**Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper**) samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Rektorn ansvarar enligt läroplanen (**Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar**) för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Skolverkets Allmänna råd betyg och prövning (**SKOLFS 2022:417**) (obs ny, gäller från 1/7 2022 och ersätter det allmänna rådet om betyg och betygssättning)

Skolverkets Allmänna råd systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet (**SKOLFS 2012:98**)